

Sprawdzian szóstoklasisty

Miejsce na naklejkę z kodem

KOD UCZNIĄ
(Wpisuje uczeń)

**PRZYKŁADOWY ZESTAW ZADAŃ
DLA KLASY SZÓSTEJ
SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

„Od Polan do Polaków”

Informacje dla ucznia:

- Sprawdź, czy zestaw egzaminacyjny zawiera 7 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
- Sprawdzian składa się z kilku krótkich tekstów różnego rodzaju oraz 25 zadań.
- Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
- Wszystkie zadania rozwiąż długopisem lub piórem.
- Do kilku zadań podane cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Tylko jedna z nich jest poprawna. Wybierz ją i na kartce odpowiedzi wyraźnie wpisz znak X w kratce pod odpowiednią literą, np.

A	B	C	D
☐	☒	☐	☐

Uwaga, zaznaczonej odpowiedzi nie można poprawić!

- Do innych zadań sam musisz sformułować odpowiedź lub rozwiązanie. Zapisz je czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.

TEKST 1.

Niedaleko Gniezna nad jeziorem Gopło wznosił się gród Kruszwica. Mieszkał w nim okrutny Popiel, następcą Lecha. Rządził krajem groźnie i surowo.

Panował wówczas obyczaj nakazujący kniaziowi zwoływać w ważniejszych sprawach radę starszych kmieci, czyli gospodarzy, właścicieli ziemi. Taka rada nazywała się wiecem. Popiel jednak nie chciał zwoływać wieców, pragnął rządzić sam. Rozgniewani o to kmiecie nie chcieli z nim chodzić na wojnę, odmawiali mu posłuszeństwa. Książ obawiał się, że z tego zatargu skorzystają jego stryjowie i odbiorą mu władzę. Zaprosił więc stryjów na ucztę. Gdy goście przybyli do jego dworu, kazał im podać kielichy z zatrutym miodem i winem. Martwe ciała polecił wrzucić do Gopła.

Na ucztę nie przybył Piast. Tego samego wieczoru urządził postrzyżyny swego syna Ziemowita, który kończył właśnie siedem lat. W jego chacie zjawili się wówczas tajemniczy goście, którzy na prośbę Piasta obcięli chłopcu długie dziecięce włosy. Przepowiedzieli mu także wspaniałą przyszłość i... zniknęli.

Zbrodnia Popiela prędko została ukarana. W jeziorze wylęgły się tysiące myszy. Pewnego dnia wszystkie wyruszyły prosto na dwór zbrodniarza. Prerażony Popiel ratował się ucieczką i szukał schronienia w murowanej wieży, wznoszącej się pośród jeziora na wyspie. Nic nie pomogło. Myszy dopadły go tam i zagryzły.

Po jakimś czasie spełniła się przepowiednia tajemniczych gości. Ziemowit został wybrany księciem państwa Polan. Po nim rządy objął jego syn Leszek, a po Leszku jego syn Ziemomysł. Od imienia Piasta pochodzi nazwa pierwszej polskiej dynastii – Piastowie.

Wieża nad jeziorem Gopło do dzisiaj nazywana jest Mysią Wieżą.

wg Cecylii Niewiadomskiej

1. Z tekstu 1. wynika, że Popiel to:

- A. pierwszy król Polski,
- B. książ,
- C. gospodarz,
- D. kmicz.

2. Popiel nie chciał zwoływać wieców, bo:

- A. kmiecie odmawiali posłuszeństwa,
- B. chciał rządzić sam,
- C. kmiecie go o to prosili,
- D. nie chciał walczyć z kmieciami.

3. Śmierć Popiela była karą za:

- A. nieudolne rządzenie krajem,
- B. niezwoływanie wieców,
- C. popełnioną przez niego zbrodnię,
- D. zatargi ze stryjami.

4. Wieżę nad jeziorem Gopło nazwano Mysią Wieżą, ponieważ:

- A. była bardzo mała,
- B. w niej myszy często odwiedzały Popiela,
- C. tam odbyła się uczta, na której pojawiły się myszy,
- D. tam myszy zagryzły Popiela.

5. Fantastyczne jest następujące wydarzenie:

- A. postrzyżyny Ziemowita,
- B. zagryzienie Popiela przez myszy,
- C. zatarg ze stryjami,
- D. zaproszenie stryjów na ucztę.

6. Cechy tekstu 1. wskazują, że jest on:

- A. fragmentem pamiętnika,
- B. baśnią,
- C. legendą,
- D. mitem.

TEKST 2.

Kujawy to kraina rozległych równinnych pól, w której w IX w. zamieszkiwało plemię Goplan. Głównym grodem była Kruszwica. W początkach X w. ziemie te stały się częścią państwa Polan. Po podziale państwa polskiego w 1138 r. przez księcia Bolesława

Krzywoustego teren Kujaw wszedł w skład dzielnicy mazowieckiej.

7. Uporządkuj chronologicznie etapy dziejów ziemi nadgoplańskiej, nadając im numery od 1 do 3.

☐	Kujawy stały się częścią dzielnicy mazowieckiej.
☐	Ziemie te zamieszkiwali Goplanie.
☐	Ziemie te weszły w skład państwa Polan.

8. Nazwa Polska pochodzi od nazwy plemienia:

- A. Polan,
- B. Goplan,
- C. Wiślan,
- D. Mazowszan.

9. Obejrzyj mapy i wypełnij wolne miejsca.

Nazwy polskich plemion .....

.....

.....

Nazwy krain geograficzno-historycznych

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szóstoklasisto! Mniej więcej tak będzie wyglądała pierwsza strona arkusza sprawdzianu, który będziesz pisał na zakończenie podstawówki. Twój rocznik jest pierwszym, który przejdzie taki test umiejętności wyuczonych w ciągu sześciu lat nauki.

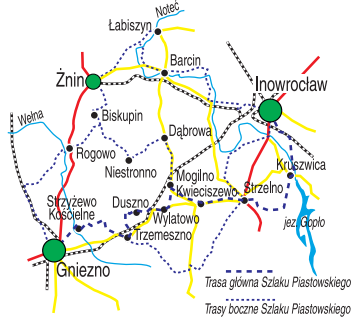
Pytania będą jednakowe dla całego kraju, dzięki czemu osiągnięcia uczniów z różnych miejscowości będzie można łatwo porównać. Sprawdzian odbędzie się – 10 kwietnia 2002 r. Twoje odpowiedzi zostaną sprawdzone poza szkołą, przez egzaminatorów, a później przez elektroniczne czytniki. Możesz dostać maksymalnie 40 punktów. Nawet jeśli napisałbyś na „zero”, możesz przejść do gimnazjum (pod warunkiem że masz pozytywne oceny na koniec roku). Gorzej, jeśli nie przyjdiesz na sprawdzian! Wtedy pozostaje drugi termin – 16 sierpnia 2002 r. Jeśli na niego też nie przyjdiesz, nie zaliczysz sprawdzianu, i powtarzasz szóstą klasę (poza przypadkami losowymi albo zdrowotnymi). Jednak jeśli chcesz otrzymać świadectwo z paskiem, musisz na sprawdzianie zdobyć co najmniej 30 punktów.

Za tydzień – 2 października – czeka cię sprawdzian próbny. Publikujemy dla Ciebie przykładowy zestaw zadań. Spróbuj je rozwiązać jak na sprawdzianie, czyli w 60 minut. **POWODZENIA!**

10. Porównaj obie mapy ze strony 1. i sformułuj wniosek dotyczący pochodzenia nazw krain geograficzno-historycznych.

11. Z mapy Szlaku Piastowskiego wypisz trzy miejscowości leżące na szlaku głównym.

Mapa na podstawie książki W. Bykowskiego „Na piastowskich szlakach”

12. Klasa Va wybrała się na trzydniową wycieczkę Szlakiem Piastowskim.

Wycieczka rozpoczęła się w środę o godz. 8, a skończyła w piątek o czwartej po południu. Ile godzin trwała wycieczka?

- A. 36 godz.
- B. 56 godz.
- C. 48 godz.
- D. 44 godz.

13. W ciągu trzech dni uczniowie przebyli trasę długości 29 km. Pierwszego dnia przebyli 15 km, a drugiego – trzy razy mniej niż pierwszego. Które wyrażenie pozwoli obliczyć długość drogi przebytej trzeciego dnia?

- A. $29 - 15 + 15 \cdot 3,$
- B. $29 + (15 + 15 \cdot 3),$
- C. $29 - 15 + 15 : 3,$
- D. $29 - (15 + 15 : 3).$

14. W Kruszwicy uczniowie V klasy popłynęli w dwugodzinny rejs „Rusalką” po Goplu. Korzystając z cennika, oblicz koszt biletów dla trzydziestu dwóch uczniów i pięciu nauczycieli. Zapisz wszystkie obliczenia.

Cennik biletów

Najtaniej w kraju!	
Osoby dorosłe.....	3,5 zł/godz.
Dzieci i młodzież do 18 lat	2 zł/godz.

Odpowiedź:.....

15. Statki odpływają co 75 minut.

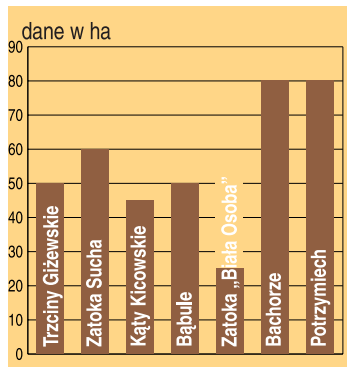
Przed odpłynięciem każdy statek podaje jeden sygnał dźwiękowy. W lesie nad Gopłem Marek słyszał 4 takie sygnały. Pierwszy usłyszał po pięciu minutach od wejścia do lasu, a ostatni 20 minut przed wyjściem z lasu. Oblicz, ile czasu Marek był w lesie. Zapisz wszystkie obliczenia.

16. Wokół Gopla rozciąga się Nadgoplański Park Tysiąclecia, który jest rezerwatem przyrody. Informacji o nim należy szukać w:

- A. atlasie historycznym,
- B. Słowniku wyrazów obcych,
- C. przewodniku turystycznym,
- D. Słowniku tradycji kultury.

17. Podaj trzy zasady właściwego zachowania się w rezerwacie przyrody.

18. W Nadgoplańskim Parku Tysiąclecia wyróżniono 7 obszarów parku. Wykres słupkowy ilustruje, jaką powierzchnię zajmują poszczególne obszary.

- a) Który obszar zajmuje 45 ha?
  - A. Trzciny Giżewskie,
  - B. Kąty Kłockowskie,
  - C. Zatoka „Biała Osoba”,
  - D. Bąbule.

- b) Obszar Potrzymiechu ma większą powierzchnię od Trzciny Giżewskich:
  - A. o 30 ha,
  - B. o 20 ha,
  - C. o 50 ha,
  - D. o 80 ha.

19. W Nadgoplańskim Parku Tysiąclecia drzewa iglaste stanowią 3/4 wszystkich drzew, dęby – 9 proc., a pozostałą część zajmują brzozy, olchy, buki i inne drzewa.

a) Ile procent drzew w parku stanowią drzewa iglaste?

.....
 .....

b) Ile procent drzew w parku stanowią brzozy, olchy, buki i inne drzewa?

.....
 .....

c) Uzupełnij procentowy diagram zalęśnienia Nadgoplańskiego Parku Tysiąclecia, zaznaczając w odpowiednich kratkach:

– drzewa iglaste

– dęby

– brzozy i inne drzewa

Objaśnienie: 1 kratka = 1 procent

20. Dlaczego Kruszwica i jej okolice są chętnie odwiedzane przez turystów? Podając argumenty, wykorzystaj informacje zawarte w całym zestawie „Od Polan do Polaków”.

.....
 .....

21. Który z rysunków przedstawia obecne godło naszego kraju?

A

B

C

D

22. Uzupełnij zdania, wpisując poprawnie pełne nazwy.

Nasze państwo to.....

.....

(wpisz pełną nazwę)

Mieszkam w województwie.....

.....

Naszym hymnem narodowym jest

.....

(wpisz tytuł)

23. Autorem słów naszego hymnu narodowego jest:

- A. Adam Mickiewicz,
- B. Józef Wybicki,
- C. Juliusz Słowacki,
- D. Jan Henryk Dąbrowski.

24. Słowa naszego hymnu zostały napisane do melodii tańca polskiego:

- A. oberka,
- B. kujawiaka,
- C. poloneza,
- D. mazura.

25. Opisz ciekawe miejsce w swojej miejscowości.

.....
 .....

(na wypowiedź przewidziano ok. 3/4 strony A4)

KARTA ODPOWIEDZI I PUNKTOWANIA

S-W9-088

Miejsce na naklejkę
z kodem

ZAZNACZA UCZEŃ

Nr zad.	Odpowiedzi			
1.	A	B	C	D
	☐	☐	☐	☐
2.	A	B	C	D
	☐	☐	☐	☐
3.	A	B	C	D
	☐	☐	☐	☐
4.	A	B	C	D
	☐	☐	☐	☐
5.	A	B	C	D
	☐	☐	☐	☐
6.	A	B	C	D
	☐	☐	☐	☐
8.	A	B	C	D
	☐	☐	☐	☐
12.	A	B	C	D
	☐	☐	☐	☐
13.	A	B	C	D
	☐	☐	☐	☐
16.	A	B	C	D
	☐	☐	☐	☐
18a.	A	B	C	D
	☐	☐	☐	☐
18b.	A	B	C	D
	☐	☐	☐	☐
21.	A	B	C	D
	☐	☐	☐	☐
23.	A	B	C	D
	☐	☐	☐	☐
24.	A	B	C	D
	☐	☐	☐	☐

KOD EGZAMINATORA

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....
Czytelny podpis egzaminatora

KOD UCZNI

--	--	--	--

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

A	☐	K	☐	W	☐	0	☐	0	☐
B	☐	L	☐	X	☐	1	☐	1	☐
C	☐	M	☐	Y	☐	2	☐	2	☐
D	☐	N	☐	Z	☐	3	☐	3	☐
E	☐	O	☐	1	☐	4	☐	4	☐
F	☐	P	☐	2	☐	5	☐	5	☐
G	☐	R	☐	3	☐	6	☐	6	☐
H	☐	S	☐	4	☐	7	☐	7	☐
I	☐	T	☐	5	☐	8	☐	8	☐
J	☐	U	☐	6	☐	9	☐	9	☐

Nr zadania	Nr kryt.	Liczba punktów		
		0	1	2
7.	I	☐	☐	
9.	I	☐	☐	
10.	I	☐	☐	
11.	I	☐	☐	
14.	I	☐	☐	
	II	☐	☐	☐
15.	I	☐	☐	☐
	II	☐	☐	
17.	I	☐	☐	
19a.	I	☐	☐	
19b.	I	☐	☐	
19c.	I	☐	☐	
20.	I	☐	☐	☐
22.	I	☐	☐	
25.	I	☐	☐	☐
	II	☐	☐	☐
	III	☐	☐	☐
	IV	☐	☐	
	V	☐	☐	

SUMA PUNKTÓW ZA 25 ZADAŃ

0	1	2	3	4					
☐	☐	☐	☐	☐					
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Mniej więcej taka karta odpowiedzi będzie dołączona do Twojego testu. U góry po lewej stronie jest miejsce na kod kreskowy, który przykleja szkoła dopiero wtedy, gdy oddasz arkusz po napisaniu sprawdzianu. Kiedy Twój test zostanie sprawdzony przez egzaminatora, specjalny czytnik odczyta z kodu kreskowego Twoje nazwisko i dane. Niżej jest tabela, do której wpisujesz odpowiedzi do pytań zamkniętych. Po prawej stronie u góry sam wpisujesz swój kod. Składa się na niego symbol klasy i numer w dzienniku. Jeśli jesteś uczniem VIa i masz numer 14 w dzienniku, wpisujesz jako kod A 1 4. Rubryki poniżej wypełnia zespół nadzorujący, czyli nauczyciele pilnujący porządku podczas sprawdzianu. Oni też, tylko po swojemu, wpisują Twój kod. Jeszcze niżej jest miejsce, które wypełnia egzaminator – ocenia tu Twoje odpowiedzi na pytania otwarte.